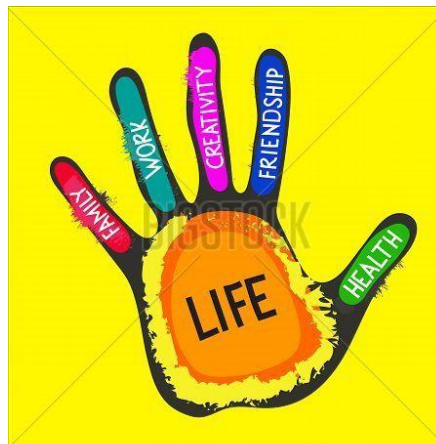

MIS ON MULLE LOOVUSEST KASU?

EDA
HEINLA

www.bigstock.com · 155309561

KERTTU
SOANS

Laps

Mängi, sa teed mängides alati midagi uut moodi, oled loov!

Sa ...

- naudid kogu kehaga mängimist, oled „täiesti mängu sees“,
- taipad kiiresti ja sul on palju ideid,
- ei mõtle sellele, kuidas mäng peab edasi minema,
- avastad kogu aeg midagi uut ja põnevat (Glaveanu, 2011) .

Sul on suurepärane kujutlusvõime, naudi seda!

Sa ...

- paned kokku igapäevaseid asju uut moodi,
- mõtled igapäevastele asjadele juurde seda, mis päriselt ei olegi olemas ehk fantaseerid.

Mida rohkem oled harjutanud ebatavaliste asjade, lugude väljamõtlemist, seda lihtsamini saad uut ja põnevat luua.

Soovita emale-isale raamatut

Võgotski, L. Laste loovus ja kujutlusvõime.

Õpi märkama oma ootamatuid ideid ja taipamisi!

pages.uoregon.edu

Õpiloovus

Ronald Beghetto & James Kaufman

creativitypost.com

Sinul tuleb ootamatu idee, „ah-haa, ka nii võib olla!“

← räägi sellest julgelt emale-isale, õpetajale,

← nemad aitavad sinu ideed sõpradele selgemaks teha,

← sõbrad on kindlasti sinu ideest vaimustatud ja mõtlevad ise veel midagi põnevat välja.

Õpetaja märkab ja kiidab sinu uusi ideid, teistmoodi taipamisi

Selleks tahab õpetaja ...

- ise juurde õppida, kuidas enda ja laste loovust toetada,
- sinu loovust ergutada ja teistele näidata,
- välja mõelda põnevaid loovuse harjutusi ja annab sulle neid lahenda.

klassiopetaja.blogspot.com

Õpetaja hoiab ...

- klassis mõnusa uute ideede väljapakkumise õhkkonna,
- sind, kui oled vigu teinud, teisiti aru saanud.

Kui saad olla klassis „loomulikult“, siis tunned ennast hästi ja julged olla loov.

**Räägi emale ja isale, õpetajale:
„Minu mängud on põnevamad, ma mõtlen uusi asju
rohkem välja, kui sina usaldad minu ideid ja tegemisi!“**

Ema, isa, õpetaja, palun ...

- usu minu võimesse ja tarkusesse,
- julgusta mind ise otsustama,
- kuula mind, imetle minu mängimisi ja tegemisi,
- anna mulle andeks, kui teen veidi pahandusi,
- õpeta mind teiste loovuse avaldumist märkama,
- luba mul joonistada imelikke pilte ja
jutustada olematuid lugusid,
- vii mind „põnevatesse kohtadesse“ - teatrisse, kontserdile,
huviringi (Mehrinejad , Rajabimoghadam , Tarsafi, 2015)

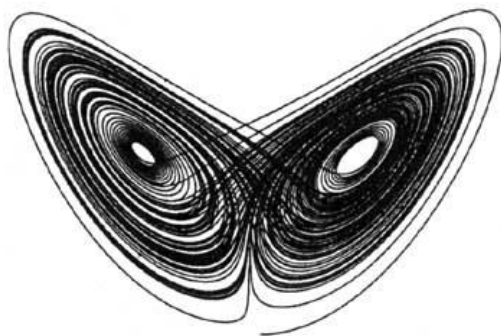

www.hillsmontessoriblog.com

Nooruk

„Kaose tunne“ – see on sinu kasvamise vägi

- Sul võib nüüd olla iga päev uus arusaamine iseendast, teistest inimestest ja kogu maailmast.
- Aga uus arusaamine ehk „loodud kord“ vahetub jälle kaosega.
- Korras ei saa kunagi olla jäävust, sest siis kivistuks sinu olemine.
- Loovus armastab korra piire kombata ning mõneks ajaks kaost tekitada.

„Loovus on sinu kasvamise vägi!“

Sinus on kaks loovust:

- 1) Armastust, austust otsiv, kodustega ja sõpradega koos olemist nautiv loovus – see on sinu tervise võti.
 - Õpetaja saab sind aidata täiskasvanud inimestega suhtlemisel, kui sinu ideed on liiga pöörased.
 - *Testi oma ideid õpetaja peal, kas ta saab nendest aru!*
 - 2) Kui oled hoitud, armastatud, siis teed seda, mis sulle väga meeldib, oled loov sinule parimal viisil.
 - Imestad ise ja kiidavad teised :“Oi kui loov!“ „Milline üllatus!“
- see hoiab sind tervena (Maslow, 1962).

Peamine: usu, et sa oled loov!

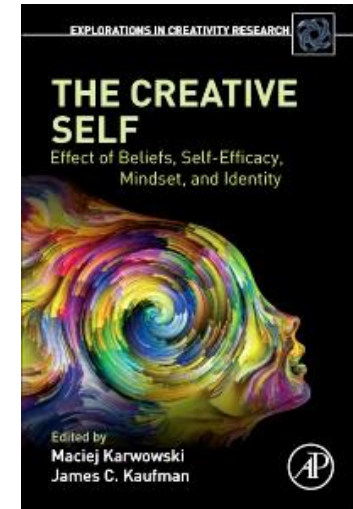
Loov enesetõhusus

Usu, et sa oskad ja julged ...

- välja pakkuda ebatavalisi lahendusi,
- oma mõtteid välja öelda,
- üllatada kaaslasi ja
- sul on väga hea kujutlusvõime
(Tierney ja Farmer, 2002; Beghetto, 2006; 2010).

Selleks sa vajad ...

- loovaid sõpru: head sõbrad on need, kes sinu loovust tunnustavad ja kelle pöörased ideed sind inspireerivad,
- teiste arvamustele vastu hakkamise julgust,
- uudishimulikkust kõigi ja kõige suhtes,
- sõprade, õpetajate, ema ja isa kiitust, et oled loov (Bandura, 1997; Beghetto ja Kaufman, 2007).

Julge olla üksinda, niisama laiselda ja seda nautida!

Üksinda olemine on mõnus olemine koos iseendaga.

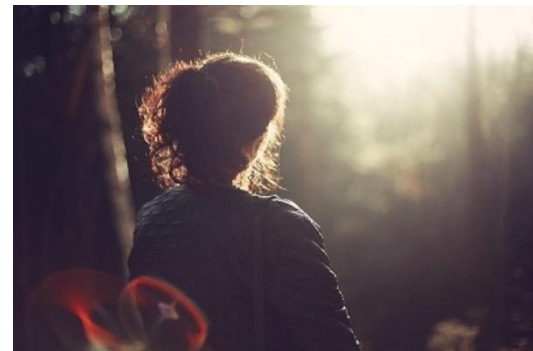
Üksinda ...

- õpid keskendumama, oma mõtteid ja tundeid korrastama,
- saad energiat järgmisteks ebatavalisteks ülesanneteks,
- koged mõnusat kulgemist ja heaolutunnet (Csikszentmihalyi, 1999).

Sinu loov päev üksinda?

Mida ja kuidas sa tahad teha?

Ole julge, küsi õpetajalt loovaid kompromisse!

Pere ja Kodu - Õhtuleht

Täiskasvanu

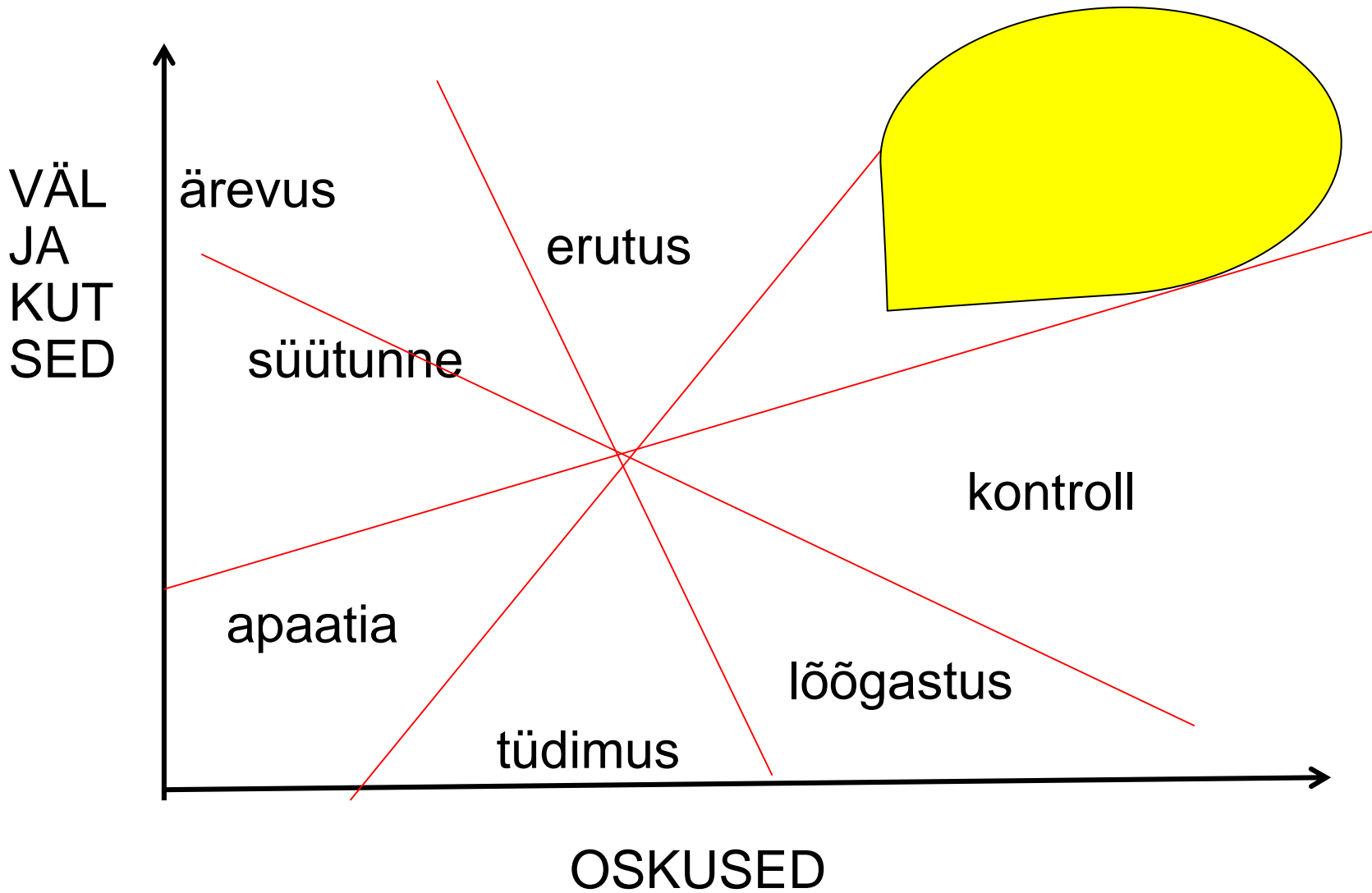
Nüüd oled jõudnud kulgemise teadvustamise ja nautimise aega: „võta täie rinnaga loovat kulgemist!“

- Sa oled oma tegevustest nii haaratud, et kõik ümbritsev muutub tähtsusetuks – „tegevus neelab sind täielikult“.
- Sinu oskused ja väljakutsed on vastavuses.
- Sa ei küsi “Miks ma seda teen?”
- Sa ei muretse „läbikukkumiste“ pärast.
- Tunnid mööduvad minutitega (Csikszentmihalyi, 1991).

Tuleta meelde, et tahtsid kooliajal ise otsustada, nüüd on see käes!

Kulgemine

Usu, et sa pakud õpetajana välja uudseid ja ideid, sa oled loov!

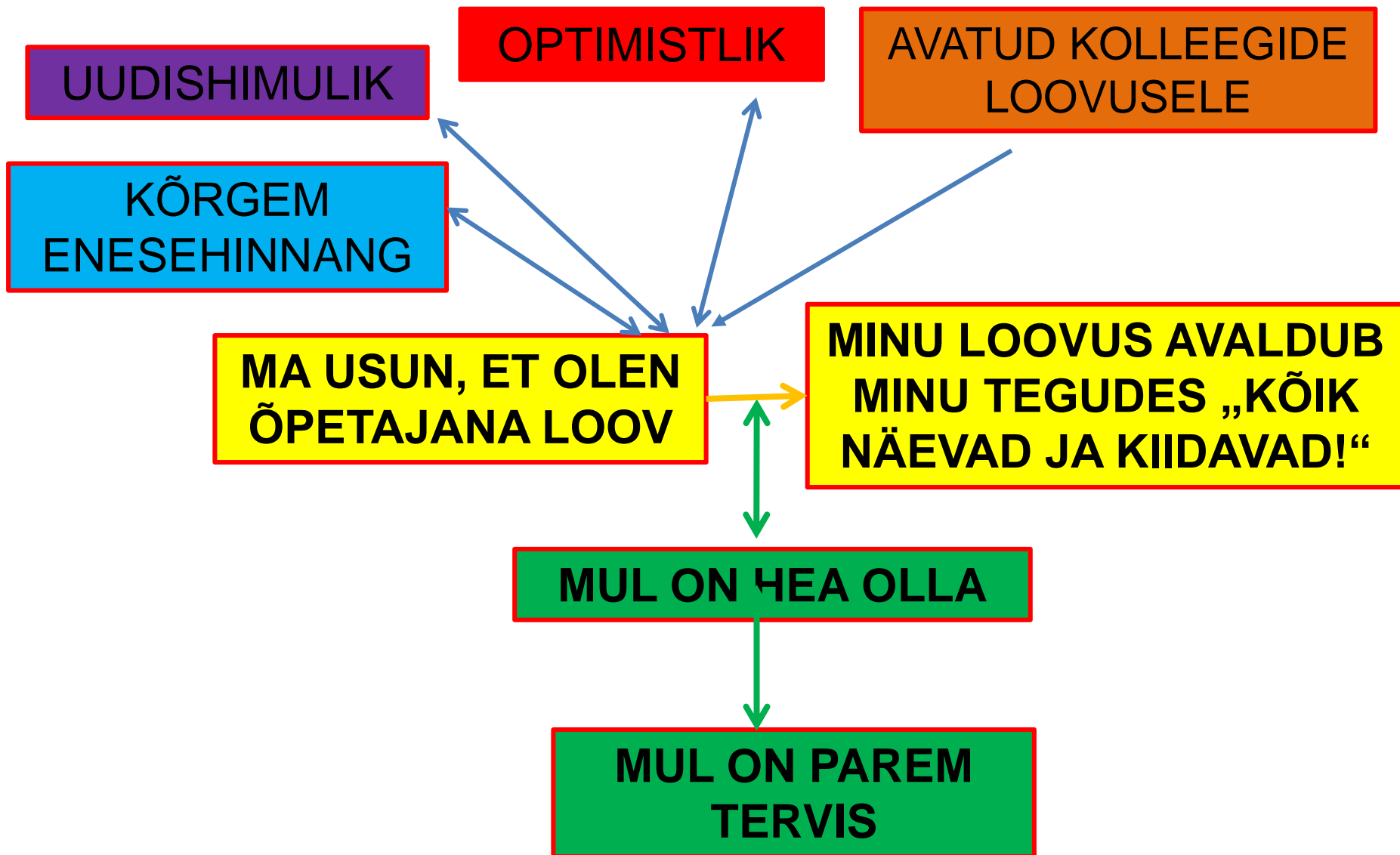
Loov enesetõhus

Kui sa oled õpetajana ...

- häälestunud õnnestumisele, usud, et tuled toime raskustega, siis sa usud, et oled loov (Hsu, Hou, Fan, 2011).
Ka ebaõnnestumises on suur võimalus oma loovust käima lükata!
- uudishimulik, naudid ebatavalisi olukordi, siis sa usud, et oled loov (Karwowski, 2012).
- jagad kolleegidega oma teadmisi, nutikaid lahendusi ja oled ise huvitatud kolleegide ideedest, siis sa usud, et oled loov (Mathisen, 2011).

Kui sa usud, et oled loov, siis sul on õpetajana hea olla - oled rahul, õnnelik ja terve.

Loovus teeb sind vastupidavamaks muutuste reas!

Vastupidavus:

võime probleemsetest olukordadest kiiremini välja tulla, oskus paraneda ebaõnnestumisest.

Kui sa oled ...

- leidlik ja spontaanne,
- suudad kergemini kohaneda (mõtled paindlikult ja originaalselt),
- usud enda loovusesse,

siis saad hakkama raskustega ja ebaõnnestumistega (Metzl ja Morrell, 2008).

Mine tagasi lapseks, noorukiks!

**Ole lapsemeelne -
see on sinu õnnetunde alus!**

Lapsemeelne täiskasvanu on rõõmsa meelega ja eelarvamustevaba.

Raske on olla õnnelik, kui sa ...

- ei tunne ennast vabana ja
- ei julge teha oma elus ebatavalist
(<http://visioonid.ee/blog/2014/12/6/60>).

Loovad täiskasvanud on lapsemeelsed,

- nad näevad maailma uudishimuliku lapse silmadega,
- kuid korrigeerivad seda asjatundlike täiskasvanute silmadega
(Smith, 1997).

Tunne rõõmu sõpradest ja kolleegidest, hoia neid!

Tõeline sõber on see,

- kellega koos saad teha midagi metsikut,
- kes ei eelda, et pead käituma alati reeglite järgi,
- kes jagab sinu eneseteostuse eesmärke ja
- kes on valmis sinu arengu nimel riskima (Csikszentmihalyi, 1991).

Sa pole vist julgenud endale igavlemist lubada. Igavle julgelt! Loovus saab alguse igavusest.

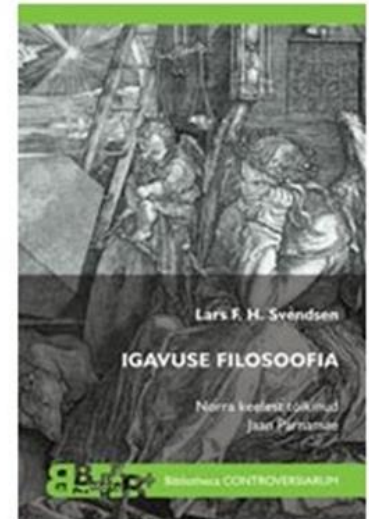
Igavus algab mittetegemisest, mitte-teha-tahtmisest.

*Igav liiv ja tühi väli,
taevas pilvine;
jõuan tulles metsa äärde,
tuleb nõmmetee (Juhan Liiv).*

- Igavust ei ole antud, ei vedele igal pool.
- Leia oma nõmmetee, et hakata igavlema.

**Loovus saab alguse tühjusest,
mida hakkad vaimselt täitma (Kolga, 2016).**

Otsusta, et oled õnnelik!

Kui oled õnnelik, siis ...

- oled enesekindlam,
- sul on kõrgem enesehinnang,
- oled avatud uutele kogemustele,
- sul on rohkem ideid,
- usud, et kontrollid paremini oma elu ja **oledki loovam** (Pannells ja Clacton, 2008).

TED.com

Veidi vanem täiskasvanu

Sa oled veidi vanem, pole hullu!

- Sinu aju areng jätkub uute kogemuste ja õppimise kaudu,
- sa kasutad võrdsemalt kahte ajupoolkera (Cohen, 2005, tsit. Carlsson ja Smith, 2011).
- Sa oled pika elu jooksul õppinud julgemalt kasutama oma kujutlusvõimet ja fantaseerimist (Hickson ja Housley, 1997).
- Kui sul on olnud loovad huvialad, siis sinu mõtlemine on paindlikum ja sa ei karda vananemist (Meer ja Smith, 1990; Schmidt, 2006).

Kui annad ajule koormust, siis on kõik hästi!

diehardbrain.blogspot.com

Sa oled vanem, sinu intuitsioon pääseb valla ja sa oledki veidi pöörasem!

Sa hakkad uskuma oma surelikkusesse (50ndad):

- oled avatud uutele ideedele ja
- kasutad julgemalt oma intuitsiooni.

“Kui mitte nüüd, millal siis veel?” (60-70ndad):

www.behance.net

- tegutsed vastavalt enda vajadustele,
- oled uhke oma isikupära üle,
- sinu aju on võimeline õppima uusi oskusi ja
- sa oled valmis uuteks väljakutseteks (Cohen, 2005, tsit. Carlsson ja Smith, 2011).

Twin Towers Tightrope Walk Philippe Petit

Tartu karikasarja I etapi tulemused

Sa oled vanem ja veel pöörasem!

„**Kokkuvõtete tegemise aeg**“ (70ndate keskel):

- sul on vaja oma ELUtarkusi jäädvustada ja edastada
- sa hakkad kirjanikuks, kunstnikuks, filmimeheks
- **sinust saab kooli vanaema**

„**Lisapala**“ (80-ndad):

- sa oled vitaalne ehk suure elujõuga,
- sa naudid oma lähedastega suhtlemist,
- sa treenid oma aju (lahendad ristsõnu jpm.)

Usu Geen Cohen'i valemisse: $c = me^2$

c- loovus; m – teadmiste kaal;

e – sisemised ja välised elukogemused (Cohen, 2005, tsit. Carlsson ja Smith, 2011).

<http://dcenteronaging.org>

KOKKUVÕTTEKS

„Sinu loovalt ja seeläbi õnnelikult elamine on loomulik osa sinu igapäevases elus“

Õnnelik elu on tillukestest sammudest moodustuv ja pidevalt muutuv protsess.

Tillukesed loovad sammud: argiloovus

Suuremad loovad sammud: erialaloovus

„Kaos“

Uus, üllatav arusaamine ise-endast, inimestest ja maailmast.

123RF.com